

Helsedirektoratet

Deres ref.

Vår ref. 2019/613

Bergen 15.01.19

HØRINGSUTTALE – Nasjonal trippelvarslingsprosedyre for nødmeldesentralene

Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom) er i brev av 4.12.2018 invitert av Politidirektoratet til høring vedrørende ny nasjonal trippelvarslingsprosedyre for nødmelde-sentralene.

Generelt

Kommunene og de regionale helseforetakene skal sikre en hensiktsmessig og koordinert innsats i de ulike tjenestene i den akuttmedisinske kjeden og sørge for at innholdet i disse tjenestene er samordnet med de andre nødetaten, hovedredningsentralene og andre myndigheter. Dette krever tett samarbeid og planlegging mellom virksomhetene. For riktig prosedyrebruk og forståelse av egen rolle fordres nødvendig opplæring og tilstrekkelig regelmessig trening og samøving internt og på tvers mellom samvirkeetatene.

Som del av dette har arbeidsgruppen lagt ned et viktig og grundig arbeid med å utarbeide forslag til prosedyrer og arbeidsmetoder for trippelvarsling med kvalitativ og tidlig informasjonsdeling.

KoKom kjenner til de 8 tidligere utspørrings- og handlingsverktøy, som var tatt i bruk ved SAM-LOK i Drammen. Disse ble vedlagt i KoKom Håndbok Kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjoner 5. utgave 2018 i kapittel 7 Samvirke og beredskapsoppgaver i nødetatene. De ble ansett som eksempel på verktøy som kan sikre god, effektiv og ensartet meldingsmottak ved nødanrop der det er naturlig å trippelvarsle de andre etatene, og hvor ressurser fra alle tre trolig skal rykke ut umiddelbart.

Uavhengig om 11x sentralene er lokalisert alene eller med en eller to andre sentraler så vi det som avgjørende at lokal forankring og grundig opplæring gjennomføres med tett oppfølging under og etter implementering.

Bekymring

Medisinsk nødmeldetjeneste har siden 90-tallet implementert og forbedret Norsk indeks for medisinsk nødhjelp (NIMN). Denne er i bruk ved våre 16 AMK og integrert i Telefonråd som benyttes ved de fleste LVS.

De ni hendelsene som beskrevet i hendelsessverktøyene ligger også som kort i NIMN –

Vil dette medføre en konflikt for operatører? Hendelser vurderes/ evalueres etter bruk av NIMN.

Til eksempel kan NIMN kort 05 sammenlignes med PLIVO / masseskade. Hvordan vil arbeidsflyten foregå ved en henvendelse? Er det hensiktsmessig ved AMK å begynne med Startkort i NIMN, gå over til kort 05 Stor hendelse / masseskadehendelse for så å hoppe over til hendelsesverktøy PLIVO/ masseskade?

De 9 hendelsesverktøyene kan med fordel innarbeides i NIMN for å gi en bedre arbeidsflyt for operatørene.

Veileder til nasjonale trippelvarslingsrutiner/ nasjonal prosedyre for trippelvarsling mellom nødmeldesentralene.

Ansvar for henvendelsen, videre oppfølging med innringer – det fremkommer noe uklart hvor ansvaret ligger.

Det bør tydeliggjøres hvem som spør om hva – det vil gi større trygghet for 11x operatørene. «Radiodisiplin» under samtalen kreves av den enkelte operatør.

Det fremkommer ikke tydelig nok betydningen av å ha med innringer i telefonkonferanse. Medisinske råd må komme fram til innringer. Er henvendelsen kommet til 112 eller 110 må operatør holde innringer i konferansen etter trippelvarsling.. Dette krever streng disiplin hos operatører ved 11x-sentralene.

SAR varsling bør omtales nærmere.

Opplæring og trening:

Gevinstene som nevnt for innføring av ny nasjonal prosedyre vil kreve god ensartet nasjonal opplæringsplan og jevnlig trening Det krever god oppfølging og gjennomgang av hver hendelse som er trippelvarslet. KoKom støtter utarbeidelse av et e-læringsprogram.

KoKom støtter seg til anbefalingene fra Sentrale elementer vedrørende organisering av AMK-sentralene kap. 10.10 HOD 2016; *Basert på tilbakemeldinger fra fagmiljøet har utredningsgruppen inntrykk av at det på en rekke saksområder er relativt gode samvirkerutiner mellom nødetatene. Gjennom utrulling av nødnett og PLIVO-samarbeidet (PLIVO er forkortelse for pågående livstruende vold) i 2015, med pålagte fellesøvelser, er samvirke ytterligere forbedret.*

De grunnleggende prinsipper for mottak og håndtering av nødmeldinger er sammenfallende mellom nødetatene. Det vil også finnes likheter i den tekniske plattformen for nødmeldesentralene og behovet for IKT- og støttesystemer. Det er derfor grunnlag for å se på ulike modeller for et felles nasjonalt utdanningsløp for de tre nødetatene. Fagplanene i et felles opplæringsløp må ha fokus på samarbeid og samvirke mellom de tre nødetatene, med særlig fokus på kommunikasjon og gjensidig forståelse for lovgrunnlag, ansvar og oppgaver.

9 hendelsesverktøy

Generelt

- De tidligere utgavene fra SAM-LOK Drammen hadde ens utforming. Vi anser det som mer hensiktsmessig og anbefaler en lik utforming for større forutsigbarhet.
- Hendelsesverktøyene avviker noe med innhold i NIMN. Eksempel: råd ved akutt forurensing
Ved Varsle/ vurdere varsling av bør det stå;
LV-lege/LVS, ikke Legevakt.
R-AMK (ikke annen AMK)
Ambulanse? Varsles luftambulans varsles også legespesialist (anestesi).
Ved varsling av sykehus intern varsles det spesialteam etter type hendelse.
- Rekkefølge under varsling bør vurderes. Anbefales at det sees til NIMN respons for det enkelte kort.
- Oppdatering til de andre etater bør gjøres hvert 20 minutt – hvor en etat har ansvar - 112?
- Varsling av HRS er nevnt under seks av hendelsesverktøyene. Ved hendelse på vann står det i parentes «avklare hvem som tar hvilke varslinger». Bør dette strykes eller stå ved de andre?
- Bør HRS varsles/ informeres under bombetrussel?

Akutt forurensing

Felles avklaring bør skje av operatør ved 110 umiddelbart etter trippelvarsling – 110 gir informasjon til de andre etater

Se til råd – ikke avstemt med NIMN

Varsling Helse: inkluder intern beredskap og se til generelle kommentarer til hendelsesverktøy.

Bombetrussel

Felles avklaring bør skje av 112, straks etter trippelvarsling og felles informasjon.

Dette kortet er avvikende fra de andre.

Under «observer følgende» vil det være enklere å se til NIMN kort 29 tilleggsspørsmål og tips til operatør Brøset Violence checklist.

Under varsling for helse: Vurder beredskapsledelse og se til generelle kommentarer til hendelsesverktøy.

- *Brann i bygning*

På dette skjema er Helse plassert til venstre – på de andre til høyre. Skal helse spørre først?

Felles avklaring bør skje av 110, straks etter trippelvarsling og felles informasjon.

Som ved alle hendelser må råd gis etter som hendelsen utvikler seg og informasjon innhentes.

Varsling helse: se til generelle kommentarer til hendelsesverktøy

- *Drukning*

Se til generelle kommentarer for varsling Helse

- *Hendelse i tunnel*

Vi foreslår å fjerne «Videre utspørring bør om mulig fortsettes av VTS»

Innhenting av informasjon bør styres av operatør på 112.

Felles avklaring foreslåes fra operatør ved 112, umiddelbart etter trippelvarsling og felles informasjon.

Punkt 10: Hvis ja, gå direkte til kort 35 eller annet aktuelt kort i NIMN. Stryk annen tekst her.

Se også til generelle kommentarer vedrørende Varsle/ vurder varsling av for helse.

- *Hendelse på vann*

Felles avklaring bør skje av operatør ved 112, etter trippelvarsling og felles informasjon.

Se også til generelle kommentarer vedrørende Varsle/ vurder varsling av for helse.

- *Snøskred*

Felles avklaring bør skje fra operatør ved 112, etter trippelvarsling og felles informasjon.

Se også til generelle kommentarer vedrørende Varsle/ vurder varsling av for helse.

- *Trafikkulykke*

Helse bør overta samtalen hvis personskade (ikke bare hvis bevisstløs). Vi savner råd i f.t. å sikre frie luftveier og stanse blødninger på dette kortet. Felles avklaring bør skje fra operatør ved 112, etter trippelvarsling og felles informasjon.

Hvis ja / hvis nei blir etter vår oppfatning feil. For de fire punkter 4 – 7 kan det være både ja og nei svar. Dette bør vurderes. Se også til generelle kommentarer vedrørende Varsle/ vurder varsling av for helse.

- *PLIVO/ masseskade*

Bør det vurderes å kalle dette handlingsverktøy for Masseskade/ mulig PLIVO?

Handlingsmønsteret ved denne type aksjoner avviker på enkelte sentrale områder fra praksis i normalsituasjoner. Det er bare politiets operasjonssentral som kan definere om innkommet melding er PLIVO. Helse må følge aktuell beredskapsprosedyre.

Se også til generelle kommentarer vedrørende Varsle/ vurder varsling av for helse.

Med hilsen

Guttorm Brattebø

Seksjonsoverlege/leder KoKom
Kirurgisk Serviceklinikk
Haukeland universitetssykehus

Kristine Dreyer

Seniorrådgiver
KoKom